

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Analýza používání „passato remoto“ v kontrastu s „passato prossimo“ v současné hovorové italštině

Diplomantka: Dominika Kazíková

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: dott. Fabio Ripamonti, Ph.D.

Rozsah: 58 stran vč. bibliografie

V předkládané bakalářské práci si autorka stanovila dva cíle. Prvním z nich bylo prokázat, že „mísení“ časů passato prossimo (PP) a passato remoto (PR) je v současné italštině způsobeno migrací obyvatel v rámci Apeninského poloostrova. Druhým cílem bylo najít pravidla, která odlišují užívání PP a PR (s. 23) v hovorové italštině. Jde o záměr, který je na bakalářskou práci velmi ambiciózní; alespoň druhý z uvedených cílů se autorce podařilo v práci nějakým způsobem naplnit.

Z teoretické části práce je nejcennější pasáž o rozdílech v užívání PP a PR na s. 14-16, kde autorka představuje (s odkazem na Patotu a Hamplovou) čtyři klíčové faktory, které mají vliv na volbu mezi PP a PR při referování o minulých událostech. Tuto část by bylo záhodno rozšířit, porovnat se závěry v dalších (i starších) gramatikách italštiny, příp. v izolovaných studiích. Zbývající pasáže teoretické části jsou spíše jen „výplňkové“ – s tématem souvisejí více či méně volně (slovesný vid na s. 9-10; formální tvoření PP a PR na s. 11-14, obecné vlastnosti mluveného jazyka na s. 18-21), resp. souviset by mohly, ale autorka s nimi v textu dále nepracuje. Problematika tvoření PP a PR by mohla být relevantní třeba v případě, kdy by autorka uvažovala o tom, že relativně obtížné a nepravidelné formy PR vedou mluvčí k volbě formálně jednodušších tvarů PP; taková úvaha však v práci není.

O poznání zdařilejší je část empirická (s. 22-48), kde autorka analyzuje tři typy dat. Prvním zdrojem dat je dotazníkové šetření ohledně přijatelnosti modelových vět s PP a PR, druhým zdrojem jsou výběrové excerpce z korpusu Araneum Italicum maius a třetím pak analýza dvou videonahrávek dokumentárních pořadů o historii Apeninského poloostrova. V dotazníkovém šetření autorka zjistila, že volba mluvčích mezi PP a PR v modelových větách týkajících se historických událostí (antický Řím Caesarovy doby, Itálie v druhé světové válce) vs. událostí nedávných (situovaných referenčně do doby „před dvěma týdny“ a „včera“) není tak jednoznačná a přesvědčivá, jak by se dalo na základě predikcí obvyklého gramatického popisu očekávat. V další části práce pak našla zajímavá data, která umožňují pojmenovat faktory vedoucí k neočekávanému užití PP při popisu událostí velmi vzdálených (subjektivní/emocionální blízkost události, aktualizací vypravěčská perspektiva využívající kombinaci PP s historickým prezentem). V tomto smyslu se autorce podařilo na základě dat pojmenovat některé z faktorů, které mají vliv na užívání PP vs. PR.

Pokud jde o první cíl, tj. souvislost užívání PP a PR s migrací rodilých mluvčích, jsou problémy i fakta prezentovány poněkud zmateně. Hned v úvodu např. autorka nesprávně tvrdí, že častější je výskyt PR u mluvčích v severní Itálii (s. 8) – ale možná jde o problém formulace. V teoretické části se nicméně této otázce nevěnuje a z dat, které má k dispozici, se podle mne hypotéza o vlivu migrace na šíření PR potvrdit nedá, ačkoli tak autorka činí (s. 47-48). Z analyzovaného vzorku 40 respondentů na s. 30-31 lze snadno dopočítat, že pouze 5 z nich (13%) nyní žije v jiném kraji, než kde se narodili (z toho 4 se stěhovali na sever a 1 na jih) – lze v takovém případě vůbec hovořit o migraci? Vliv dočasného pobytu mimo rodný region (otázka na s. 29) bez bližší specifikace trvání a účelu lze jen těžko hodnotit.

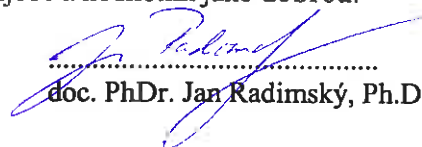
Po formální stránce práce rámcově odpovídá požadavkům. Zejména v teoretické části je zřejmé, že autorka místy nezvládla logicky strukturovat text (např. začíná pasáží o vidu, což současně hodnotí jako okrajový problém – s. 9-10; kapitoly 1.2.1. a 1.3. na s. 17-18 postrádají logickou souvislost se zbytkem textu, apod.). Problémy činí také formulace a některé elementární lingvistické termíny – na s. 11 např. opakovaně píše o „skloňování sloves“, najdeme zde „zvrтанá“ (správně „zvrтанá“) slovesa.

Pokud jde o práci s prameny, u bibliografických odkazů v textu neuvádí autorka strany. V přehledu bibliografie dělí prameny na „tištěné“ a „elektronické“, přičemž mezi elektronické kuriózně řadí i

kvalifikační práce (č. 7 a 11) a článek v periodiku Slovo a slovesnost (č. 6) – u něhož zas chybí ostatní důležité informace obvyklé u citování článků z periodik.

Závěr:

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako **dobrou**.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 16. ledna 2018